

Det mener apotekerne om salg og selvvalg af håndkøbsmedicin i supermarkeder og kiosker

Liberaliseringen af håndkøbsmedicin og tag-selvmedicin i supermarkeder sender et forkert signal om, at medicin er ufarlige forbrugsvarer. Det forringer patientsikkerheden, og prisen falder ikke ved liberalisering eller selvvalg af medicin, og tilgængeligheden er kun forbedret til få slags medicin.

Håndkøbsliberalisering og selvvalg har givet lavere sikkerhed – men ikke lavere priser

- Håndkøbsmedicin er ikke en ufarlig forbrugsvarer. Når supermarkeder og kiosker sælger håndkøbsmedicin uden rådgivning, sender det et helt forkert signal. Det er ekstra farligt, når håndkøbsmedicin siden 2018 har kunnet stå frit fremme på supermarkedshylderne som brød og mælk.
- Selvvalg af medicin trækker i den forkerte retning i forhold til sikkerhed omkring brug af medicin. Når medicin, der potentielt kan være farligt og i nogle situationer kan misbruges, kommer helt ud på hylderne i butikkerne, er balancen tippet.
- Al medicin kan være farligt, hvis det bruges forkert. Danske og tyske undersøgelser viser, at hver femte håndkøbskunde efterspørger forkert medicin, bruger den forkert eller har andre problemer med håndkøbsmedicinen. Derfor bør medicin altid udleveres af lægemiddelfaglige eksperter på et apotek.
- Halvdelen af dem, der bruger nikotinprodukter, bruger midlerne længere end anbefalet. Hver fjerde mener selv, de er afhængige.
- Et øget salg af næsespray mod forkølelse har fået flere øre-, næse-, halslæger til at advare mod overdreven brug, som skader slimhinderne. Derfor bør næsespray mod forkølelse kun kunne sælges på apotek, hvor der er adgang til rådgivning.
- Salg af håndkøbsmedicin i detailhandlen har hverken givet lavere priser eller reelt øget tilgængelighed til håndkøbsmedicin. Salg i detailhandlen har kun øget tilgængeligheden til ganske få storsælgende lægemidler.
- Priserne falder ikke ved en liberalisering. Priserne på håndkøbsmedicin er siden liberaliseringen i 2001 steget med over 30 procent. Samtidig er priserne mere end halveret på den medicin, der kun må sælges på apoteket.

Baggrund

I oktober 2001 blev en stor del af håndkøbsmedicinen liberaliseret. Det betød, at den kunne sælges i detailhandlen, og at prisen ikke længere var fast. Formålet var øget tilgængelighed og lavere priser. Siden 2018 har 85 % af knap 500 forskellige pakninger med medicin tilladt i detailhandlen kunnet stå fremme på hylderne som tag-selvmedicin. Men i praksis er det kun ganske få slags medicin, der sælges. Nikotin-erstatning, næsespray, svage smertestillere og halsmidler udgør over 90 procent af detailhandlens salg af medicin.